

Svätá Katarína Sienská, orodovníčka Opus Dei

Katarína Benincasa, známa ako svätá Katarína Sienská, sa narodila 25. marca 1347 v Siene a zomrela 29. apríla 1380 v Ríme. Je spolupatrónkou Európy a Talianska a učiteľkou Cirkvi. Svätý Josemaría oceňoval jej bezvýhradnú lásku k Cirkvi a rímskemu pápežovi. Zdá sa, že myšlienka zakladateľa Opus Dei vzývať svätú Katarínu pre apoštolát verejnej mienky pochádza z roku 1964.

29.04.2025

Kto bola Katarína Sienská?

Svätá Katarína, dcéra farbiara Giacomina di Benincasa zo Sieny a Lapy di Puccio di Piagente, sa narodila v roku 1347 v Siene a zomrela vo veku 33 rokov 29. apríla 1380 v Ríme.

Jej hrob v úctyhodnej bazilike Santa Maria sopra Minerva je dodnes cieľom mnohých pútnikov, ktorí prichádzajú do Ríma z celého sveta. Katarínu v roku 1461 povýšil jej rodák Pius II. na ctihodnú, svätý Pavol VI. ju v roku 1970 vyhlásil za učiteľku Cirkvi (spolu so sv. Teréziou od Ježiša), svätý Ján Pavol II. ju v roku 1999 vyhlásil za patrónku Európy (spolu so sv. Benediktou od Kríža [Editou Steinovou] a sv. Brigitou Švédskou).

V Taliansku sa svätá Katarína teší osobitnej úcte: pápež Pius XII. ju vyhlásil za patrónku Talianska (spolu so sv. Františkom z Assisi) a mesto Rím ju uctieva ako spolupatrónku mesta (spolu s apoštolmi Petrom a Pavlom a sv. Filipom Neri). Aj ďalšie mestá, ako napríklad Varazze a - samozrejme - Siena, ju majú za svoju patrónku.

Katarína už ako dieťa prejavovala hlbokú zbožnosť. Keď mala asi šesť rokov, mala videnie Krista na tróne, ktorého sprevádzali svätí. V dôsledku tejto udalosti zložila sľub panenstva, čo sa v jej rodine stretlo s nepochopením a odporom. Najmä jej matka robila všetko možné, aby ju odradila od čoraz intenzívnejšej modlitby a prísnych kajúcich praktík.

Katarína však získala podporu dominikánskych bratov v meste a vo veku približne 18 rokov sa jej podarilo - prekonávajúc množstvo

prekážok - prijať ju medzi mantelánky, zbožné dominikánske terciárky v meste.

V nasledujúcich rokoch žila podľa zvykov mantelánok v dome svojich rodičov, ale úplne uzavretá v cele svojho srdca, ako ju to naučil sám Pán Ježiš v jednom z mnohých videní, ktoré mladá terciárka mala. Z domu vychádzala len na svätú Omšu a na stretnutia svojej rehoľnej komunity.

Venovanie sa skutkom lásky a obracaniu hriešnikov

Dôležitá zmena v živote svätice nastala v roku 1368 - Katarína mala vtedy 21 rokov - keď mala videnie svojho mystického manželstva s Pánom a Ježiš, jej mystický manžel, ju krátko nato v ďalšom videní poveril, aby sa zo všetkých síl venovala skutkom lásky a obrátenia hriešnikov.

Počnúc svojou rodinou Katarína postupne rozširovala pole svojej pôsobnosti, najmä v nemocniciach v Siene. Do svojej charitatívnej činnosti zahŕňala čoraz viac ľudí: na jednej strane sa starala o svoju rehoľnú komunitu, ale aj o rehoľníkov, klerikov a laikov, ktorí postupne vytvorili *Famigliu*, v ktorej ju aj starší ľudia s láskou a úctou nazývali *Matkou*.

Jej charitatívna činnosť a charizma viedla mnohých ľudí k hlbokému obráteniu a bola sprevádzaná zázrakmi. V dôsledku toho sa jej sláva čoskoro rozšírila aj mimo Sienu a Toskánska na celý Taliansky polostrov.

Katarína začala písať listy, resp. ich diktovala jednému zo svojich verných priateľov, pretože jej chýbalo akademické vzdelanie a mala problémy s písaním. Adresovala ich laikom a klerikom,

ktorí jej boli blízki, ale aj biskupom, opátom a kardinálom, a dokonca aj vtedajším pápežom. Štýl týchto listov, z ktorých sa zachovalo viac ako 380, je prekvapujúci: Katarína hovorí s veľkou silou a naliehavosťou a zároveň adresáta povzbudzuje sladkými a presvedčivými slovami, aby vždy plnil vôľu Pána. Potvrďuje, že *scrive nel sangue di Cristo* ("píše v Kristovej krvi") a mnohé listy končí zvolaním *Gesù dolce, Gesù amore* ("sladký Ježišu, Ježišu láska").

Vo svojich listoch pápežom spája synovskú a poslušnú lásku - veľmi charakteristický je výraz *il dolce Cristo in terra* ("sladký Kristus na zemi"), ktorý často používa na označenie rímskeho pápeža - s požiadavkami, ktoré bez váhania predkladá: príkladný osobný život, reforma zvykov - najmä u pápežových spolupracovníkov -, návrat pápeža do Ríma, pokoj a harmónia v pápežských štátoch a

spoločné úsilie, počnúc pápežom, o oslobodenie svätých miest a kresťanov vo Svätej zemi.

Vrcholom jej horlivosti za pápeža a jeho službu je cesta do Avignonu, ktorú Katarína podnikla s niekoľkými priateľmi v roku 1376, aby v mene Pána predložila Gregorovi XI. tie isté požiadavky, ktoré predtým vyjadrila vo svojich listoch, a potom v tragickej situácii západnej schizmy od septembra 1378 odhodlane bojuje za vec pápeža Urbana VI. a presúva sa do Ríma, kde zostáva až do svojej smrti.

Majstrovským dielom svätej Kataríny je *Dialogo della divina Provvidenza* (Dialóg božskej Prozreteľnosti), dielo nadiktované jej žiakom o videniach svätice v posledných rokoch jej života.

Úcta svätého Josemaríu k svätej Kataríne

Svätý Josemaría mal v srdci hlboko zakorenenú úctu ku Kataríne, a preto svoje *Apuntes íntimos* (Dôverné zápisky) - dodnes nepublikované osobné poznámky, ktoré formou denníka zaznamenávajú životopisné udalosti, myšlienky na meditáciu alebo plody meditácie a podobne - nazval z úcty k svätici: "Sú to naivné poznámky - '*Catalinas*' som ich nazval z úcty k svätici zo Sieny -, ktoré som písal dlhý čas na kolenách a ktoré mi slúžili ako pripomienka a výzva na prebudenie. Myslím, že obyčajne, keď som písal s ľahkovážnou jednoduchosťou, som sa modlil". Pri použití tohto mena mal pravdepodobne na mysli súvislosť medzi inšpiráciami svätice zo Sieny a jej neskoršími prejavmi v listoch a v *Dialógu*. Slúžia teda na zdokumentovanie priebehu vnútorného života svätého Josemaríu

a zároveň jeho uplatnenia v Diele, ktoré mu Boh zveril, v Opus Dei.

V liste veriacim Opus Dei z roku 1932 sa svätý Josemaría vyjadruje takto: "Svätí sú nevyhnutne nepohodlné osoby, muži a ženy - moja svätá Katarína Sienská -, ktorí svojím príkladom a slovami neustále vyvolávajú nepokoj vo svedomí ohrozenom hriechom".

Svätý Josemaría obdivoval úprimnosť, s akou Katarína obhajovala pravdu. "Som si istý," napísal v roku 1957, "že sa nájdu takí, ktorí mi len tak ľahko neodpustia, že hovorím s takou jasnosťou, ale musím tak urobiť vo svedomí a pred Bohom, z lásky k Cirkvi, z vernosti svätej Cirkvi a z náklonnosti, ktorú vám dlhujem. Svätej Kataríne - tej *velkej mrmloške* - prechovávam osobitnú úctu, pretože nemlčala a hovorila veľké pravdy z

lásky k Ježišovi Kristovi, Božej Cirkvi a rímskemu pápežovi".

V liste napísanom 15. augusta 1964 sa vracia k téme pravdy, ktorú treba hovoriť s odvahou, keď zmätok zakrýva jasný úsudok svedomia: "V každej dobe sa vyskytovali rozpory, omyly, zveličovania alebo mylné postoje: a hlas, ktorý prekonával tieto prekážky, bol vždy hlasom pravdy pomazanej láskou. Hlasom skutočne múdrych, hlasom Magistéria; hlasom, deti moje, svätých, ktorí vedeli hovoriť tisícmi tónmi, objasňovať, napomínať, vyzývať na autentickú obnovu. (...) Deti moje, dobre poznáte dejiny Cirkvi a viete, ako Pán často využíva jednoduché a silné duše, aby plnili jeho vôľu vo chvíľach zmätku alebo ospalosti v kresťanskom živote. Zamiloval som si silu svätej Kataríny, ktorá hovorí pravdy najvýznamnejším ľuďom s horiacou láskou a priezračnou jasnosťou; napĺňa ma horlivosťou

učenie svätého Bernarda. (...) Tolko prorockých hlasov spolu s osvieteným Magistériom Cirkvi zaplavuje celý Boží ľud svetlom".

(...)

Svätá Katarína, orodovníčka za apoštolát verejnej mienky

Zatiaľ čo ostatní orodovníci Diela, svätý Pius X., svätý Mikuláš z Bari, svätý Ján Mária Vianney a svätý Tomáš More, boli menovaní už v predchádzajúcich rokoch, zdá sa, že myšlienka svätého Josemaríu vzývať svätú Katarínu pre apoštolát verejnej mienky pochádza z roku 1964, ako sa dočítame v liste adresovanom 10. mája tohto roku otcovi Florenciovi Sánchezovi Bellovi, v tom čase vikárovi Opus Dei v Španielsku: "Teraz vám poviem, že moja stará úcta k svätej Kataríne Sienskej sa znovu rozohrela: pretože vedela synovsky milovať pápeža, pretože

vedela obetavo slúžiť svätej Božej Cirkvi a... pretože vedela hrdinsky hovoriť. Uvažujem o tom, že ju vnútorne vyhlásim za nebeskú patrónku (orodovníčku) našich apoštolátov verejnej mienky. Veď ešte uvidíme!"

Už niekoľko dní pred týmto listom sa zakladateľ vyjadril na rodinnom stretnutí dňa 30. apríla, ktorý bol pred liturgickou reformou sviatkom svätej Kataríny: "Chcel by som, aby sa sviatok tejto svätice slávil v duchovnom živote každého z nás a v živote našich domovov a centier. Vždy som mal úctu k svätej Kataríne: pre jej lásku k Cirkvi a k pápežovi a pre odvahu, ktorú preukázala, keď bolo potrebné, aby sa vyjadrila, poháňaná práve touto láskou. V minulosti bolo hrdinstvom mlčať, a tak to robili aj vaši bratia. Teraz je však hrdinské hovoriť, aby sme neurazili Boha, nášho Pána. Hovoriť s láskou, ale aj s jasnosťou, pričom

treba dbať na to, aby sme neublížili". Niekoľko dní predtým sa na audiencii pri príležitosti tohto významného sviatku prihovoril aj rímsky pápež svätý Pavol VI.: "Áno, silou pápeža je láska jeho detí a jednota cirkevného spoločenstva a láska veriacich, ktorí pod jeho vedením tvoria jedno srdce a jednu dušu. Tento príspevok duchovných energií, ktorý pochádza od katolíckeho ľudu k hierarchii Cirkvi, ktorý vychádza od každého kresťana a dostáva sa až k pápežovi, nás nabáda myslieť na svätú, ktorú si zajtra Cirkev uctí osobitným spôsobom, na svätú Katarínu Sienskú, pokornú, múdru a odvážnu dominikánsku pannu, ktorá, ako všetci vedia, milovala pápeža a Cirkev na úrovni a so silou ducha, akú nepoznáme u nikoho iného".

Dňa 13. mája 1964 sa svätý Josemaría rozhodol uviesť do praxe to, čo povedal otcovi Florenciovi Sánchezovi Bellovi. Na jednom

rodinnom stretnutí opäť nastolil
tému budúceho orodovníka a potom
s úsmevom povedal: "Prečo ešte
čakať? Je na mne ako na
zakladateľovi, aby som ju vymenoval,
a v Diele robíme veci jednoducho,
bez slávnostných ceremónií. Za
orodovníčku ju vymenujem hneď
teraz". Vtedy požiadal Josého Luisa
Illanesa, aby vzal papier a ceruzku, a
nadiktoval mu oznámenie, ktoré mal
rozposlať do všetkých regiónov: "13.
mája, vzhľadom na jasnosť slova a
skutočnosť, s akou priamosťou srdca
svätá Katarína Sienská zjavovala s
odvahou a bez ohľadu na osoby cesty
pravdy ľuďom svojej doby, nariadil
som, aby apoštolát, ktorý členovia
Opus Dei vykonávajú po celom svete,
s pravdou a láskou, s cieľom správne
informovať verejnú mienku, bol
zverený osobitnému príhovoru tejto
svätice".

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/svata-katarina-sienska-
orodovnicka-opus-dei/](https://opusdei.org/sk-sk/article/svata-katarina-sienska-orodovnicka-opus-dei/) (09.04.2026)